

به نام خدا

از دیار خدایان

متیو استولپر، خاویر آلوارز-میرا، لریکا راینر، اورسولا زایدل،
پیتر کالمایر، ارنک دو وال

گردآوری و ترجمه

میلاد جهانگیرفر و هما پاکدامن گوهری

زمستان ۱۳۹۷

سرشناسه	:	جهانگیرفر، میلاد، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور	:	از دیار خدایان/گردآوری و ترجمه میلاد جهانگیرفر، هما پاکدامن گوهری.
مشخصات نشر	:	تهران: نشر سمیرا، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۵۰ صفحه: مصور
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۹۹۱۳۵-۴-۳
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتاب حاضر مجموعه مقالاتی از "متیو استولپر، خاویر آلوارز-مون، اریکا راینر، اورسولا زایدل، پیتر کالمایر، اریک دووال" میباشد که از منابع مختلف گردآوری شده است.
موضوع	:	ایده-تاریخ
موضوع	:	ایده-آثار تاریخی
شناسه افز	:	پاکدامن گوهری، هما، ۱۳۵۶-
رده بندی کنگره	:	۹۱۳۹۷ ج ۵/۷۳/۲۰ DSR۲
رده بندی دیویی	:	۹۵۵/۵۳۵۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۳۷۸۱۳۱

از دیار خدایان

نویسندگان: متیو استولپر، خاویر آلوارز-مون، اریکا راینر، اورسولا زایدل، پیتر کالمایر، اریک دو وال

گردآوری و ترجمه: میلاد جهانگیرفر، هما پاکدامن گوهری

ناشر: سمیرا (با همکاری میراث کتاب)

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۷: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۱۳۵-۴-۳

طرح جلد: تینا پاکدامن گوهری

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

مرکز فروش: میراث کتاب

تلفن: ۶۶۴۶۶۳۴۸، ۶۶۴۶۶۳۴۵ (۰۲۱)

فهرست مطالب

۵	مقدمه و پیش‌گفتار
۷	ایذه (اورسولا زایدل)
۱۷	مالمیر، مت، استولپر، پیتز کالمایر
۴۳	کاوش‌های بادیان‌شناسی در شکاف سلمان و کول فرح در نزدیکی ایذه (مالمیر، اریک دو وال)
۷۳	موسیقی‌دانان و سازهای موسیقی در نوش صخره‌ای نیایش‌گاه عیلامی در کول فرح (اریک دو وال)
۱۱۱	مالمیر (اریکا راینر)
۱۲۱	حاملان تخت روان در کول فرح ۳ و ۶ (خاویر آلوآرز-مو)

Hind. Walter: 1962. Die elamischen Inschriften des Helmet von Mousang. V. II. Yabart (ed.), *Le Louvre et le Musée de l'Asie*. Paris: Librairie d'Asie et d'Océanie, Perle, Imprimerie & Co., pp. 105-116.

Hind. Friedrich, Wilhelm: 1963. Die elamischen Inschriften des Helmet von Mousang. I. Göttingen: Verlag Vandenhoeck & Ruprecht.

مقدمه و پیش‌گفتار

دو مجموعه کول فرح و شکفت/شکاف سلمان، اطلاعات گوناگونی از فرهنگ عیلامی، به‌ویژه دوره عیلامی نو (-۱۰۰۰ سال‌های ۵۳۹ پم)، در اختیار پژوهش‌گران قرار می‌دهند. این اطلاعات حوزه‌های باستان‌شناسی، زبان‌شناسی، تاریخ، دین و هنر را شامل می‌شود. کتیبه‌های برجای مانده در این دو مجموعه باستانی از فرمان‌روایی به نام هانی نام می‌برد که در منطقه آیبیر حکومت می‌کرد. در همین کتیبه‌ها، که آسیب بسیار دیده‌اند و در قسمت‌های متعدد خوانش آنها دشوار است، از نمایانی نام برده می‌شود که پادشاه به درگاهشان دعا می‌کند و از آنان می‌خواهد تا نام او و فرزندان او را حفظ کنند. از آنجا که مقالات ارائه شده در این مجموعه به تفصیل درباره کول فرح و شکفت سلمان سخن می‌رانند، لذا در اینجا تنها به نکته‌ای در رابطه با کتیبه‌ها اشاره می‌شود.

ترجمه این دو مجموعه کتیبه توسط چند تن از پژوهشگران منتشر شده است؛ هر چند نیاز به ترجمه‌ای تازه از این آثار در مطالعات ایران‌شناسی احساس می‌شود. در سال ۱۹۶۲، والتر هینتس ترجمه کتیبه هانی در کول فرح را منتشر کرد. در سال ۱۹۶۵ (تجدید چاپ در ۱۹۷۷)، فردریش ویلهلم کونینگ کتیبه‌های کول فرح و شکفت سلمان را در مجموعه کتیبه‌های شاهی عیلام انتشار داد.^۲ در مطالعات عیلامی این کتیبه‌ها به‌ویژه از آن جهت دارای اهمیت‌اند که هم از نظر موقعیت جغرافیایی و هم از نظر تاریخ نگارش به

^۱ Hinz, Walther. 1962. 'Die elamischen Inschriften des Hanne', in Henning, W. B., E. Yarshater (eds.), *A Locust's Leg: Studies in Honour of S. H. Taqizadeh*, London: Percy Lund, Humphries & Co., pp. 105-116.

^۲ König, Friedrich Wilhelm. 1965. *Die elamischen Königsinschriften*, ARO Beiheft 16. Osnabrück: Biblio Verlag.

منطقه و زمانی متفاوت تعلق دارند. به عنوان یادآوری باید گفت که پژوهشگران معمولاً چهار یا پنج مرحله را برای زبان عیلامی در نظر می‌گیرند که به ترتیب عبارتند از: عیلامی کهن، عیلامی میانه، عیلامی نو و عیلامی هخامنشی. برخی نیز باور دارند که باید مرحله پنجمی به عنوان پسا هخامنشی یا به عبارتی زبان الیمایی‌ها، برای زبان عیلامی در نظر گرفت. تا کنون بیشترین شمار کتیبه‌ها، متعلق به عیلامی میانه و عیلامی هخامنشی بوده است که عمدتاً از شوش، چغازنبیل، تل ملیان و تخت جمشید به دست آمده‌اند. کول فرح و شکفتی امان در نواحی شرقی‌تر و کوهستانی قرار دارند. در این کتیبه‌ها احتمالاً می‌توان ویژگی‌های مشاهده کرد که در کتیبه‌های پیشین و نیز حتی در کتیبه‌های معاصر به دست آمده از شوش به چشم می‌خورد. مطالعه متن این کتیبه‌ها همراه با نقوش برجسته و دیگر آثار برجای مانده می‌تواند جزئیات بیشتری را در اختیار پژوهشگران قرار دهد؛ اطلاعاتی چون ویژگی‌های زبانی و فرهنگی منطقه و تأثیر فرهنگ‌های همجوار بر یکدیگر.

متأسفانه، از آنجایی که ترجمه جدیدی از این کتیبه‌ها منتشر نشده است و ترجمه‌ها و تفسیرهای پیشین را نیز اکنون نمی‌توان به راحتی پذیرفت، گردآورندگان این مجموعه بر آن شدند تا به جای ارائه ترجمه‌ای از عنوان‌های کهن این نوشته‌ها در این مجموعه به دیگر موضوعات مرتبط بپردازند. امید است که در آینده‌ای نه چندان دور، خوانش جدیدتری از این کتیبه‌ها صورت گیرد.

در پایان نیز باید افزود که در مورد نام‌های خاص، به ویژه نام‌هایی چون شکفتی سلمان، شکاف سلمان، اشکفت سلمان و غیره که به صورت نام گوناگون به کار می‌رود، نظر نویسنده اصلی مقاله اعمال شده است؛ به عبارت دیگر، متأسفانه این مجموعه، به جای یک دست کردن چنین نام‌هایی، آنچه را مد نظر نویسندگان بوده است آورده‌اند. در مورد عکس‌های کتاب نیز باید گفت که با وجود آن که متأسفانه برخی از تصاویر از کیفیت مناسبی برخوردار نیستند، ولی تمامی آنها در اینجا ارائه شده‌اند تا مقالات ترجمه شده بدون هیچ دخل و تصرف و کم و کاستی به مخاطبان این مجموعه ارائه شود.